

Konečně jasno

Před šestnácti lety jsme byli na Malostranském hřbitově nafotit hrob strahovského knihovníka. Poslední pohřeb se tu konal v roce 1884, pro veřejnost je hřbitov již zavřený. Zánik mu nehrozí, je to místo posledního odpočinku mnoha významných osobností a s umělecky provedenými náhrobky. Mezi nimi nelze přehlédnout pomníček „svaté holčičky“. Tenkrát jsem si v knihovně půjčila dětskou knížku Františka Kožíka a pro web RR jsem napsala drobné povídaní.

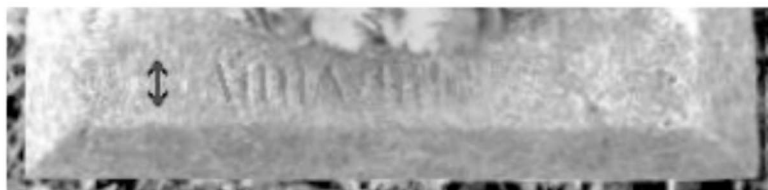
Život a smrt patrně tříletého děvčátka jsou opředeny legendami, které si Pražané hýčkají, opisují, přepisují a po svém si je upravují. Kožík v knížce *Svatá holčička* (1943) mistrně vypráví o podivuhodném životě dívenky, která byla "svatá" už svým narozením, když jí byla nedopatřením dána dušička andělíčka strážníčka. Děvčátko se narodilo chudým manželům Rubínovým. Holčička ráda rozdávala svoje hračky ještě chudším dětem. Stalo se neštěstí, nemocí oslabená Anička, vyhlížejíc z okna, upustila svou panenku a ve snaze ji zachytit vypadla z okna. A že dětská knížka nemá být smutná, paní Rubínová nakonec čeká další dětátko.

Plastika byla údajně opatřena prostým nápisem Anna Degenová 1851, podle poslední verze měl být nápis dokonce mnohem delší. Podle jiného méně frekventovaného vyprávění se jednalo o dcerku malíře Kristiána Rubena, která zemřela v raném věku na tuberkulózu.

Čas přinesl další informace, dokonce i jeden rádoby přesvědčivý údaj na wikipedii, kam si píše kdo chce co chce: „Existuje potomek, v jehož rodokmenu je Anna Degenová. Nepochybně to napsal RNDr. Zdeněk Degen (*1954), v který ve svém rodu objevil nějakou Annu z té doby. Snaha spojit svůj původ se známou osobností je u laických badatelů velmi častá. Degen mj. píše: *Náhrobek je opatřen nepřiliš dobře čitelným nápisem: „Anna Degenová (1848–1851) dcera c. k. strážmistra a nádenice“*. Je opatřen? Není. Z nápisu zůstaly jen nezřetelné zbytky.

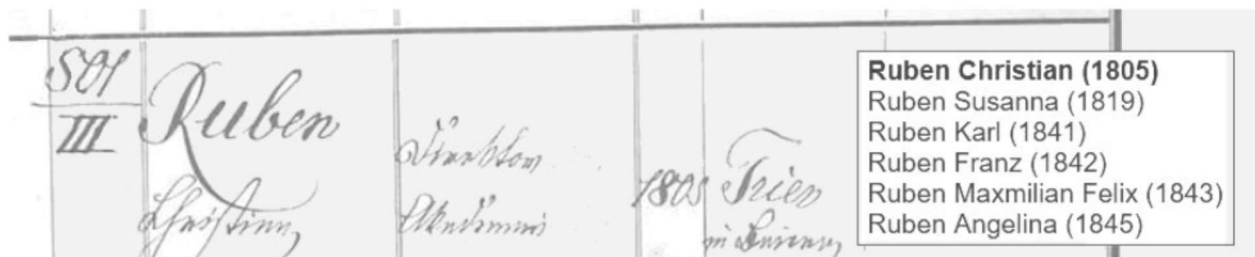
Především je holý nesmysl, aby se vzhledem k velikosti fragmentů vytesaných liter mohlo na danou plochu vejít tolik slov.

Letos vyšla v G-H listech drobná zmínka, která znamená odpověď na letitou otázku: - **Degenová, nebo Rubenová?** P. Vrbová a V. Jíchová píší: Definitivní rozluštění identity pohřbené Anny přinesl nedávný objev zápisu v podacím protokolu zádušního úřadu z roku 1851, kde je pod č. 1128 uvedeno, že sochař Josef Max žádá o povolení k postavení náhrobku pro dítě ředitele malířské akademie Christiana Rubena. Povolení mu bylo uděleno 11. prosince 1851. Oprášila jsem svůj někdejší text s představou, jak jedna hezká stránka osvěží Pražské drobnosti. Dopadlo to poněkud jinak.

Na Malostranském hřbitově tedy spí svůj věčný sen dívenka Rubenová, patrně Anička. Její náhrobek je nahrazen kopií, originál je od r. 2016 uložen v lapidáriu sv. Václava na vinohradském hřbitově. V první verzi této stránky jsem poznamenala: „Že by se nenašel dost umíněný badatel, který by identitu děvčátka doložil prohledáním matrik?“ Aby se ukázalo, že tím umíněncem budu právě já. Nechce se mi věřit, že bych byla první, kdo se o to pokusil. Ale nedá mi to pokoje. Jaké máme indicie? Degenovou škrťám. **Ch. Ruben** a možný **rok úmrtí 1851** jeho dcerky (Anny?).

Christian Ruben. *1805 v Trevíru (něm. Trier) ve spolkové zemi Porýní-Falc, †1875 Inzersdorf u Vídně). Malíř, kreslíř a pedagog. Další fakta jsem zjistila na policejní přihlášce. K hlavnímu řádku jsem vložila štítek, protože celý arch by zabral moc místa. Na něm jsou u všech osob uvedena i místa narození, ale chybí datum zápisu.

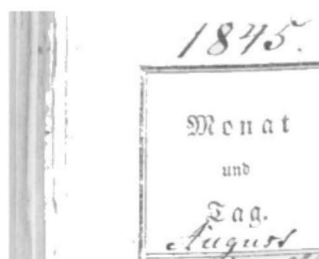

Čp. 501/III, římská trojka patřila Malé Straně. Ruben Christian, *1805 Trier, director academií. Manželka Susanna, syn Karl se narodil ještě v Mnichově, ale podle narození Franze přišli Rubenovi do Prahy jen o rok později. Zajímavé je jméno Angelina, česky Anděla. Možná se tak zrodila ta část legendy, která dívence připisuje dušičku andělíčka strážníčka.

Rok úmrtí Angeliny. Není snadné se rozkoukat na stránkách Archivu hl. m. Prahy, které nabízí matriky pěti malostranských kostelů. Moje dychtivé prohledávání bylo zcela zbytečné, protože jsem měla nejdřív zjistit, pod který kostel patřilo čp. 501. Plamínek naděje znovu ožil, aby po dalších hodinách zcela pohasl. Němčina nebyl problém, ale příjmení Ruben se nevyskytuje ani v indexu, ani v samotné matrice. Pak se mi dostalo trpělivého metodického vedení, které bylo pomyslným majákem. Další plavbou bylo hledání rozhodujícího záznamu o narození Angeliny rovnou ve správné matrice farního kostela P. Marie Vítězné.

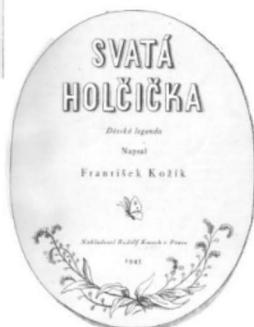
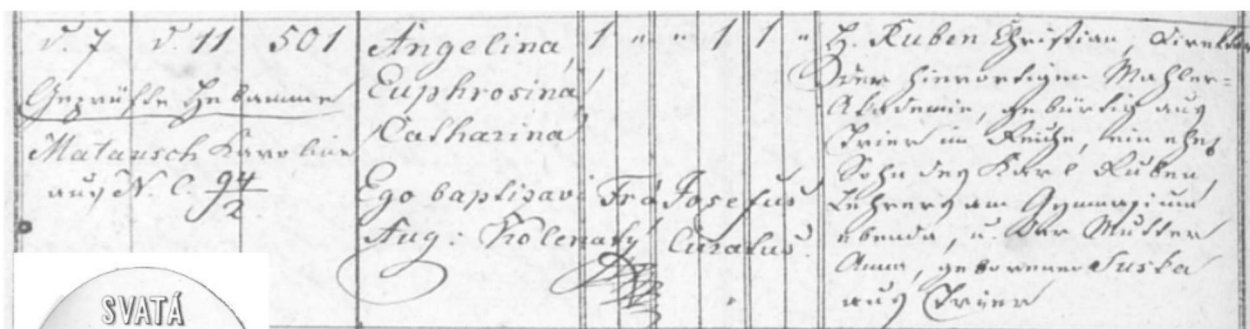

Kostel P. Marie Vítězné, v pozadí je vidět chrám sv. Mikuláše

Vyplatilo se zabrat širší časové období, pod datem 16. srpna 1842 je zapsán Franciscus de Paula Leo. To souhlasí s policejní přihláškou, kde je Angelin starší bratr zapsán jako Franz. Prima! Jenže nejsem Němcová a nemám Veroniku, která by šla za mě vařit. Vlastně to je dobře, vždyť bych neměla ždímat mozek tak dlouho a už vůbec ne o hladu. Dostala jsem tedy povinnostem, abych si o něco později mohla téměř nahlas říci ono příslovecné: - Heuréka!

Nahoře je záhlaví listu se zápisem Angeliny v matrice sign. PMV N5 n: 1839 – 50, dále celý zápis

Zjednodušený překlad záznamu: Nar. 7. srpna, křest 11., čp 501. Porodní bába Matoušová z čp. 94/2. Křtil jsem já, Josefus Kolenatý. Angelina Eufrozína Catharina, otec Ch. Ruben, matka Sussana (v matrice stránka vpravo), oba z Trevíru. Chtělo by se napsat obřím písmem, že „nyní byl nalezen nezvratný důkaz“, ale zveřejňovat to nebudu. Stačí, že už nemusím mít pochybnosti o tom, kdo byla „svatá holčička“.